

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprejek, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasiilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 45
Četrtekova
»Naprejeva« številka
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasiilo
Kmetško-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Za proletarsko demokracijo.

Ko je »komunizem« razbijal po voj-
ni socialdemokratske organizacije, jih
ni razbijal zaradi korupcije, ampak
jih je razbijal zlasti s parolo »prole-
tarske diktature«.

Proletarska diktatura pa »komuni-
stom« ni pomenila vlade proletarske
večine nad manjšino, ampak vlado par
agentov nad proletariatom. Imenovali
smo to proletarsko diktaturo s pravim
imenom: diktatura nad proletariatom.

Da bo še bolj jasno, so se »komuni-
sti« takrat na polna usta izjavljali
proti demokraciji sploh. Ne samo, da
demokratičnih načel niso priznavali,
ampak so jih tudi pobijali z besedo
in dejanjem.

To je zgodovinsko dejstvo. Kdor
hoče svojo osebno odgovornost za to
žalostno dejstvo odkloniti, mora bo-
diti dokazati, da se takratne voditeljske
diktature ni udeležil, ampak da ji
je nasprotoval, ali pa mora priznati
svojo zmotu, češ, čas je bil tak, zape-
ljan sem bil po dogodkih in po masi.
Največ jih je bilo res zapeljanih, kajti
agenti so zelo prebrisano zlorabljali
Marksove posamezne izreke o prole-
tarski diktaturi, še bolj pa so zlorab-
ljali frazo, da mora odločevanje biti
prepuščeno »edinole masam«.

Agenti so to delali zavestno. Vedeli
so, kaj delajo, vedeli so, da delajo pro-
ti proletariatu. Če bi kdo dvomil, naj
se spomni samo na demagogijo s
Scheidemannom! Ta socialpatriotski
voditelj nemškega proletariata vendar
ni zagrešil prav ničesar drugega, sam-
o to, da je v usodnem odločilnem
trenutku prepuščal odločitev »masi«.
Maso nemškega ljudstva so takrat na-
cionalistične fraze (o napredku nem-
škega proletariata v zvezi z nemškim
kapitalom, če si nemška industrija
podjarmi svet) tako zdemagogizirale,
da je vsa masa navdušeno kričala:
»Deutschland über alles!« Namesto,
da bi se Scheidemann tej frazi uprl,
mesto da bi se postavil tudi proti masi
in jo poučil, kako se moti, se je vdal
frazi tudi sam in dopustil, da je masa
odločila za vojno, s katero je bila po-
tem tako strašno tepena.

Tega Scheidemanna so »komunisti«
navajali za dokaz, da demokracija ni
za nič in da je treba diktature, v eni
sapi so pa tudi zahtevali, da mora od-
ločevati masa. Ni mogoče, da bi ti
agenti ne bili razumeli neumnosti svo-
je zahteve! Kako naj bi bil Scheide-
mann nemške za vojno navdušene ma-
se z diktaturo prisilil delati za mir,
sočasno pa bi tem masam dovolil, da
same odločujejo? Kateri agent bi bil
tako neumen, da bi tega nasprotja ne
videl? Zato ni mogoče misliti, da so
to delali nezavestno.

Pač pa so delali nezavestno drugi.
Delavstvo ne poznala demagogije, ne
poznala volka v ovčji koži, ki prihaja z
lepimi besedami, da se masi prikupi
in da jo zapelje. Mnogim je bilo zelo
všeč, ko so slišali, da mora »odločevati
masa«. Masa smo vendar mi in prav
bo, če bomo mi odločevali. Slišali so
se tudi glasovi, da naj masa odločuje
kar na shodih, torej pod direktnim
vplivom demagogov, ne da bi imela
priliko dobro premisliti, o čemer od-
ločuje! Če hoče masa pravilno odloče-
vati, mora biti organizirana. Masa ni-
ma glave, s katero bi mislila, to glavo
si mora šele stvoriti z organizacijo. Ta

organizacija mora imeti svoj program
in pravilnik, po katerem organizirana
masa odločuje. Program in pravilnik
sta za organizacijo isto, kar za posa-
meznika logika, pravilno mišljenje.
Tako organizirana masa mora odloče-
vati in lahko odločuje v svoj prid,
nikdar pa ne more v svoj prid odloče-
vati neorganizirana masa, katero de-
magogi lahko zapeljejo k instinktom
in jo danes vlečejo na levo, jutri pa na
desno, vselej tako, kakor je kapitalu
prav.

Za mislečega človeka je to jasno,
tudi ni tako težko dopovedati to vsem
delavcem. Kakor smo res v težki dobi,
ko se kolesa zgodovine vrtijo zelo hi-
tro in ostaja vsak daleč zadaj, kdor ne
napreduje, vendar se vsem razbija-
čem skupaj ni posrečilo, da bi naše
delavstvo spravili proč od prepriča-
nja, da so organizacije potrebne. Če-
prav imamo zelo mnogo neorganizira-
nih, vendar tudi ti priznavajo potrebo
organizacije in so neorganizirani sa-
mo zato, ker ne smatrajo nobene orga-
nizacije za dosti dobro.

Nobena organizacija namreč ni do-
bra, če ne more z uspehom zastopati
koristi svojih članov. Zastopati koristi
delavstva more edinole velika organi-
zacija. Take velike organizacije danes
ni in zato delavci ostajajo izven orga-
nizacij.

To je bilo dozda še vedno tako. Še
nikdar niso delavske organizacije bile
tako močne, da bi mogle z uspehom
zastopati trajne koristi delavskega
razreda. Rasle so do neke meje, po-
tem pa so zopet propadale. Po svetov-
ni vojni se je porast in zopetni padeč
vršil z bliskovito naglico. Ker je pa za-
vednost zaradi vojne in povojne gmo-
ne in duševne krize zelo padla, po-
sebeno še pri mlajši generaciji, zato so
vse organizacije na tleh, zato je pritisk
kapitalistov tako velik in beda prole-
tariata tako strašna. Zato je pa tudi
želja po dobri organizaciji med delav-
stvom tako velika, zato se s tako do-
slednostjo vedno zopet vrača Markso-
va parola: Proletarci vseh dežel,
združite se!

Združiti se je mogoče samo na de-
mokratičnih temeljih, t. j. samo na te-
meljih samoodločbe ljudstva ali kakor
pravijo demagogi: odločevati mora
masa, ali kakor popravlja socialna
demokracija: odločevati mora organi-
zirana masa. Torej tisti, ki so se že
združili.

Vsak razume, da nobena organiza-
cija ne more dovoliti, da bi v njej od-
ločevali nečlani. Nikogar ni, ki bi
zahteval odločevalno pravico v tujih
organizacijah. Vendar pa proletarska
demokracija to še ni. Proletarske or-
ganizacije morajo tudi neorganizirani
proletariat priznati za proletariat in
čeprav ne morejo neorganiziranim da-
ti odločilne pravice, jim morajo dati
vsaj kontrolno pravico. Da pa ima tu-
di neorganizirano delavstvo možnost
kontrolne, v ta namen je potrebno, da
vrši proletarska organizacija svoje de-
lo javno. Načelo javnosti je brezpo-
gojno potrebno za proletarsko demo-
kracijo.

Proletarska demokracija nadalje
zahteva, da mora imeti vsak proleta-
rec možnost postati odločilen član
proletarske organizacije in da tudi iz-
ključen ne sme biti iz nje. Res, je pro-
letarec lahko kaj zagreši in da de-
lavstvo mnogokrat v svojih sodbah
preostro in rado pripravljeno vreči

koga ven — a to ni proletarski čin!
Tudi resničnega škodljivca proleta-
rska organizacija ne sme kaznovati
drugače, kakor da mu njegovo delova-
nje javno očita. Drugih kazni bi sploh
ne smelo biti, javna ugotovitev stor-
jenega dejanja pa bi bila pri organizi-
ranem proletariatu dovolj velika ka-
zen in zlasti dobra poboljševalnica. (Iz
zgodovine zadnjih let vemo, da se
grešniki ničesar niso tako bali, kakor
javnih »napadov«!)

Jasno je, da proletarska demokraci-
ja ne prenese nobene ideologije, no-
bene zaverovanosti, nobenih separa-
tizmov itd. Če zbirajo kristjani samo
kristjane v svoje organizacije, ali če
zbirajo narodnjaki samo člane svoje-
ga naroda v svoje organizacije, ali če
zbirajo ženske samo svoj spol, mladi-
na samo svoje vrstnike, strokovničar-
ji samo svoje tovariše itd., pomeni vse
to sicer neko združevanje, nikakor pa
ne združenja proletariata.

Združenje proletariata je mogoče
samo po socialdemokratičnih načelih,
po katerih mora biti sprejet v organi-
zacijo vsak, kdor si služi svoj kruh z
delom, po katerih ne sme biti nobe-
den izključen, po katerih mora biti
vse članstvo brez razlike soodločujo-
če in morajo biti tudi nečlani o orga-
nizacijskem delu informirani, če se
hočejo zanimati.

V soc. dem. organizacijah ne sme
biti nobenega preroka, ki bi imel
kakšne predprave. Vsi smo enaki.
Razum vsakega posameznika mora
imeti možnost in pravico kritike; vsa-
ka zadeva se mora reševati po stvar-
nih vidikih, nikakor pa ne po simpa-
tijah ali antipacijah. Tudi Marksove
besede ne smejo veljati zato, ker so
Marksove, ampak zato, ker so dobre,
resnične, stvarne. Če se kakšna
Marksova misel izkaže za zastarelo, jo
je treba enako kritizirati, kakor če bi
jo bil izrekel preprost delavec brez
izobrazbe. A seveda se tudi preprosti
delavec ne sme čutiti užaljenega, če
ga kdo kritizira, češ, kako moreš za-
htevati od mene znanja, ko nisem hodil
v šole! Soc. demokracija zahteva zna-
nja od vseh proletarcev, ker ve, da
nezaveden proletariat vlade nikdar ne
bo dobil, še manj pa jo ohranil v svo-
jih rokah.

»To je prepočasna pot! Po tej poti
nikdar ne pridemo do zmage! Mi
zahtevamo diktaturo proletariata! Če
noče po dobrem, bomo proletariat s
silo prisilili, da pojde na barikade!«

Tako in podobno so govorili »komu-
nistični« agenti. Govorili so mnogo o
edinozveličavni Moskvi in vse so sma-
trali za dobro, kar je od tam prišlo!
Če je pa prišlo kaj iz Amsterdama, je
bilo vse slabo, samo zato, ker je prišlo
od tam. Nič zavednosti, nič razuma,
nič kritike, sploh nič resnega organi-
zacijskega delovanja, samo prazna ve-
ra v Moskvo, enako kakor vsaka
prazna vera v kakršnegakoli odreše-
nika od zunaj ali od zgoraj! Namesto
lastnega dela in zaupanja v lastno
zmožo, namesto priznanja delavskih
možganov in trdne vere v zmago žive-
ga dela nad mrtvim kapitalom, so
propagirali čakanje, potrpežljivo čak-
kanje na tujo zmago, in na med, ki ga
bo baje prinesla tuja diktatura nad
nami.

Pa prišla je prepoved. Vse tiho, vse
premišljuje, kaj sedaj? Delavstvo ho-
če biti organizirano, pa pri naši veri
v Moskvo ne sme biti. Nekateri so

predlagali proletarsko demokracijo, a
voditeljem je šlo preveč za slavo, oni
niso mogli začeti govoriti za tisto, kar
so večeraj preklinjali! Dolgo niso mogli
najti nobenega izhoda. Končno so se
še skrivali, da bi nevedna masa ne
spoznala prekmalu položaja. Zdaj pa
že vsi javno pridigajo, da mora ves
proletariat v Strokovno komisijo, tja,
od koder so ga pred leti ven podili.

Seveda — takrat je bila Strokovna
komisija še socialnodemokratična, ta-
krat si še ni smela dovoliti razpuščati
odbore in postavljanje komisarje. Zdaj
pa to dela, zdaj je torej res prava
diktatura nad proletariatom, zdaj jo
je treba podpreti, da ne zaspi.

Ali bo znalo naše delavstvo to pre-
soditi? Ali bo razumelo, da ni mogoče
biti strokovno v Amsterdamu, politič-
no pa v Moskvi? Ali bo razumelo, da
se je besedičenje o »nepolitichnosti« in
o »samostrokovnosti« razpaslo samo
zato, da se bo lahko skrila ta dvoič-
nost? Ali bo že enkrat postalo jasno,
da se dela skrivna politika ne zaradi
skrivanja pred kapitalom in vlado,
ampak zaradi skrivanja pred proleta-
riatom?

Sodrugil! Samo proletarska demo-
kracija bo odpravila napake in zmote.
Vsi, ki izpodkopavajo proletarsko
demokracijo, so bodisi kapitalistični
plačanci ali pa so sami s kapitalom v
sorodu. Ne sodite jih, ker je vseeno,
ali delajo iz zmote ali pa iz hudobije.
Ne sodite jih, ker nimate nič od tega
— pač pa se oklenite proletarske de-
mokracije, ki vas bo edina združila in
privedla k zmagi!

III. kongres Delavskih zbor- nic v Beogradu.

(Nadaljevanje.)

Poročilo osrednjega tajništva De-
lavskih zbornic (tajnik dr. Topalović)
ni bilo postavljeno na dnevni red. De-
legati so dobili to poročilo natisnjeno
v srbohrvatskem jeziku skupaj z bro-
šuro »Radnički sindikati«, ki jo je
spisal B. Krekić, tajnik Ursa, t. j. bel-
grajske centrale kristanovske Stro-
kovne komisije. Tiskano poročilo ob-
sega stvarne podatke in nekaj sta-
tistike, ki pa je neznanstveno sestav-
ljena, ker manjkajo viri, iz katerih je
črpala. Zanimivo je, da omenja poro-
čilo vse, tudi najmanjše organizacije,
samo Kmečko-delavske zveze, ki edina
od vseh objavlja javno svoje član-
stvo, in pa Unije stavbinskih delav-
cev v Celju, ki je s KDZ v zvezi, ni
med njimi! Vsi listi in lističi se na-
hajajo v čitalnici centralnega tajni-
štva, samo »Naprejek«, ki ima od vseh
delavskih listov največ naročnikov in
čitalcev, njega centralni sekretariat
ne pozna. Brošura »Radnički sindi-
kati« je propagandistična knjižica. V
njej se imenujejo oni sindikati, ki so
pod vplivom in komando socialpatri-
otov, svobodni, menda zato, ker je v
njih najmanj prave proletarske svo-
bode. Vse druge sindikalne organiza-
cije se odklanjajo, imenujejo jih bolj-
ševiške, nevtralne, žolte, narodne in
krščanskosocialne. Ker tvorijo social-
patrioti med delavstvom, ki s svojimi
prispevki vzdržuje Delavske zbor-
nice, komaj tisočinko, je zelo nedemo-
kratično, ako skuša ta tisočinka z de-
narjem vseh drugih 999 tisočink zala-
gati knjige, ki propagirajo socialpatri-
otsko politiko v sindikatih — in to

brez predhodnega sklepa kongresa! Socialpatrioti štejejo v celi državi največ 450 članov in še ti niso delavci, ampak nastavljenici delavskih institucij, n. pr. Delavskih zbornic, OUZD, konsumov in sindikatov. Javne organizacije nikjer ne izkazujejo nobene. Okroglo 10 milijonov dinarjev plača okolj 450.000 delavcev direktno za Delavske zbornice, da bi te zbornice zaščitile interese celega delavskega razreda — a onih 450 nastavljenecv smatra ta denar za svoj strankarski fond, s katerim oni po svoji volji razpolagajo, s katerim tiskajo socialpatriotske brošure, zalagajo socialpatriotske strokovne organizacije in plačujejo svoje pristaje, ki, namesto da bi opravljali posle predpisane po zakonu in po nalogah Delavskih zbornic, opravljajo posle socialpatriotskih sindikatov.

Na ta način vzdržuje 450 socialpatriotov svojo diktaturo nad 450.000 proletarcev!

Ali to ne more dolgo trajati. Samo tako dolgo, dokler teh 450.000, ki plačujejo Delavske zbornice, ne vedo, za kaj gre, dokler so še nezavedni. Zavednost pa raste z vsakim dnem. To dobro vedo socialpatrioti, zato ne dopustijo volitev niti na Hrvaškem, niti v Srbiji, niti v Vojvodini, niti v Bosni.

Radi vseh teh razmer se niso upali dati poročilo na dnevni red. Zato so delegatje opozicije, v kolikor se jim je dala beseda, na kongresu, bili prisiljeni kritizirati te razmere pri generalni debati, ki je trajala samo štiri ure in za katero se je priglasilo okoli 40 govornikov — večinoma opozicionalcev: socialdemokratov in neodvisnih.

V ponedeljek 26. oktobra dopoldne so zborovale komisije. Teh komisij je bilo menda kar 8. V komisijo za 2. točko, ki razpravlja o predlogu zakona o direktnih davkih, je bil določen tudi s. Leskošek. Ker se ni mogel strinjati s predlogom referenta B. Krekića, ki ga je večina komisije osvojila, je kot koreferent predložil na kongresu sledečo resolucijo:

Resolucija o neposrednih davkih,

ki jo je predlagal na kongresu Delavskih zbornic 25. oktobra 1926 v Beogradu delegat Socialdemokratskega kluba Delavske zbornice v Ljubljani, s. Leskošek. Kongres ugotavlja:

I.

Davčna politika in praksa vladajočega razreda nasprotuje ustavnim določbam, ki zahtevajo, da se davki plačujejo enako po imovinskem stanju progresivno. Današnji davčni sistem s svojimi zakoni in odredbami, a posebno s svojo prakso davčnega izterjevanja obtežuje državljane v raznih pokrajinah različno. Državljeni v južnih pokrajinah plačujejo manjše direktne in indirektno davke kakor državljani v severnih pokrajinah, v Vojvodini, na Hrvaškem in v Sloveniji. Ako se je ta neenakost obdavičenja v prvih povojnih letih opravičevala s tem, da so južni kraji razrušeni, ugotavljamo, da so danes že restavrirani ter tako odpada to opravičilo.

II.

Posebno krivico in protustavnost pa vidi kongres v zakonu in v praksi pobiranja davka na delo oziroma na delavske dnevnice. Ta neposredni davek ni progresiven, kakor ustava predpisuje, temveč je proporcionalen in zato krivičen. Pobirajo ga delodajalci ki ga zadržujejo kot svoj obratni kapital, a pogosto ga niti ne plačajo državni blagajni.

III.

Današnji režim pokriva največji del državnih izdatkov s dohodki od indirektnih davkov in od profitov iz državnih podjetij. Dohodki od direktnih davkov znašajo samo 10% vseh dohodkov. Indirektni davki pa zopet obremenjujejo razvite sev. pokrajine, kjer je konsum mnogo večji kakor v južnih pokrajinah in kjer je blagovno gospodarstvo že popolnoma zavladovalo v mestu in na deželi — veliko bolj kakor južne pokrajine. Od 12 milijard državnih dohodkov dajejo več ko 10 milijard indirektni davki in dohodki državnih podjetij. Vse to gre na račun dnevnice, plač in dohodkov delavcev, nameštencev in malih posestnikov — medtem ko razmeroma močan tuj in domač velekapital plača komaj dobre

pol milijarde. Ta sistem obdavičenja vrši sistematično obubožanje delavskih množic in revnih slojev, zmanjšuje njihovo kupno moč ter je tako eden glavnih vzrokov takozvane gospodarske krize.

V takih razmerah kongres poziva vse interesirane, da se borijo:

1. Da se dobre davčne ustavne odredbe takoj oživotvorijo, a posebno da se z zakoni kakor tudi v praksi omogoči izvrševanje načela enakega plačevanja davkov sorazmerno dohodkom in progresivno. Za izredne državne potrebe naj se uvede progresivna oddaja imetja. Da se omogoči enako in progresivno obdavičenje, je potrebno hitro izvršiti popis imovine, zemljiški kataster ter popis vseh industrijskih, prometnih in trgovskih podjetij, odrediti javno polaganje računov in v to svrhu kakor tudi v svrhu dvigovanja produkcije uvesti javno kontrolo.

2. Progresivno obdavičenje dohodkov se mora ozirati na število maloletnih in nezaposlenih družinskih članov. Vsi državljani, ki imajo stalne dohodke, naj plačajo samo progresivni davek od dohodkov po načelu: Dohodki v višini ekstenzivnega minimuma, ki se odreja po draginjskem indeksu ter po dohodkih in številu mladoletnih ter brezposelnih, se obdavči z 1%, a vsakih 100 Din več dohodka s ¼ % višje.

3. Za odpravo vseh krivičnih indirektnih davkov.

4. Za uvedbo progresivnega plačevanja prispevkov v vseh samoupravnih ustanovah, posebno pa v OUZD, v Delavskih zbornicah, za Borzo dela itd., kakor tudi v vseh delavskih organizacijah.

Ako zahtevamo direktno in progresivno ureditev obdavičenja od države, moramo sami v svojih institucijah in organizacijah izvajati ista načela.

Predstavniki neodvisnih sindikatov večina ni določila v komisijo. Zato so oni kar v generalni debati prečitali svoje predloge resolucij in sicer za 1. in 2. točko dnevnega reda. Naši delegatje so te resolucije v kolikor je

bilo mogoče — kritizirali v generalni debati. Končna sodba o njih pa bo mogoča šele, ko bodo te resolucije objavljene v tisku.

Kongres je pokazal jasno 3 struje: socialpatriotsko, katero so zagovarjali v glavnem tudi predstavniki žoltih organizacij, socialdemokratsko in neodvisno.

Žolte organizacije so se čutile še preslabe, da bi nastopale samostojno. Pa tudi treba jim ni, ker pomagajo kapitalu najbolje, če delajo s socialpatrioti. Takozvani »Zedinjaši« so šli molče s socialpatrioti in tako pokopali zadnje ostanke svojega ugleda med delavci.

Zahteva po proletarski demokraciji pa je pri vseh iskrenih in poštenih delavcih na kongresu, ne glede na to, v katerih organizacijah se momentano nahajajo, zadela na vsesplošne simpatije in odobravanja. Naša dva delegata sta težišče sedanje politike v proletarskih organizacijah postavila na izvajanje proletarske demokracije pri praktičnem delu. Zato je nastop naših delegatov značil več, čeprav je bil opozicionalen, kakor nastop vseh onih trabantov, ki so molče glasovali za vse, kar so socialpatrioti predložili.

Vedno močnejše raste tudi v hrvaškem in srbskem proletariatu zahteva po proletarski demokraciji. Delavsko gibanje v Bosni se je nekaj obnovilo samo zaradi tega, ker vodstvo strokovnih organizacij v Bosni ne nastopa tako diktatorično in fašistično, kakor je to v Beogradu in Zagrebu.

Mi upamo, da bo zavednost hrvaškega in srbskega proletariata kmalu tako močna, da bodo potisnjeni v ozadje vsi oni, ki hočejo vladati nad proletariatom. Takrat se bo obnovila srbska, hrvaška in bosanska socialna demokracija, s katero bo naša stranka iskreno sodelovala v prospah socializma v Jugoslaviji.

Kongres avstrijske socialno demokratične del. stranke.

1. Otvoritev in pozdravi.

30. oktobra se je otvoril letni kongres avstrijske socialno-demokratične delavske stranke v Lincu. 425 delegatov in 100 gostov iz vseh krajev Avstrije prisostvuje kongresu. Dunajski župan s. Seitz je v pozdravnem govoru naglašal potrebo enotnosti v stranki, čemur služi razprava o strankinem programu. Pred 38 leti je sklical V. Adler malo peščico avstrijskih socialdemokratov v Hainfeld, kjer se je razpravljalo 1. program naše stranke. Leta 1901 — je kongres na Dunaju sprejel drugi program, ki je odgovarjal spreminjenim razmeram. Današnji program naj osvetli stališče stranke k vsem problemom političnega, gospodarskega in socialnega razvoja. Reakcija bo treba potolči pri prihodnjih volitvah. To ne bo lahko, ako vidimo na ulici armado brezposelnih. Toda mi smo odločeni se boriti, odločno se boriti do velike zmage naše ideje, do zmage internacionalnega socializma. Nato se spominja umrlih socialdemokratov, med njimi internacionalno znane s. Heitzingerja, Nemea, Pablo Iglesiasa, Čeidze, Fischer, Ana Kulišov in Evgena Debs-a, simpatičnega borca ameriškega delavstva. Pozdravlja inozemske goste Czecha od nemške socialne demokracije v Čehoslovaški, Stivin in Winter od čehoslovaške socialno demokratične stranke, Diamanda od poljske socialno demokratične stranke, Glücksmanna kot zastopnika nemške soc. dem. stranke na

Poljskem, Dana, ruskega soc. demokrata, Brauna, zastopnika nemške socialno demokratične stranke, Sandlera, od švedske in Skrivana od češke soc. dem. stranke v Avstriji ter sodružice Blatno in Juhacove kot zastopnici soc. dem. ženske organizacije iz Čehoslovaške republike in iz iz Berlina.

Kongres je pozdravil pismeno tudi Karl Kautsky, ki pravi, da novi program soc. dem. stranke pomeni novo, ostrobrušeno orožje v razrednem boju in je velikega pomena ne samo za avstrijski, temveč za internacionalni proletarijat. Gre za osvojitve državne oblasti. Ko so še govorili inozemski gostje kratke pozdravne govore, so se določile 3 komisije, verifikacijska, volilna in organizacijska, nakar se je ob 8. uri zvečer zaključil prvi dan zborovanja.

Deželna ženska konferenca je na ta dan tudi zborovala. Glasilo ženske zveze »Die Frau« izhaja že v 164.000 izvodih in »Die Unzufriedene« v 122 tisoč izvodih. Dunajska soc. dem. ženska sekcija šteje že čez 100.000 članic.

2. Drugi dan kongresa.

Referat Otto Bauera:

Svetovni položaj socializma in socialno demokratični program — je trajal dve uri. Navajamo samo glavne misli referenta. Pred 8 leti je revolucija zrušila Avstro-ogrsko monarhijo in postavila avstrijski soc. demokraciji nove pogoje borbe. Sletni boji so nam prinesli mnogo zmag — ali tudi veliko porazov. Novi program ne pomeni nove politike, temveč hoče rešumirati izkušnje organiziranega pro-

letariata v teh 8 letih. Nagli razvoj in porast ameriškega kapitalizma vli-va nove nade evropskemu kapitalizmu, ki je v povojnih letih bil razrušen, ki pa je v uspel vzpostaviti politično vladno buržuacije. Nade boljševikov, da se bo svetovna vojna v celi Evropi spremenila v zmagujočo svetovno revolucijo, se niso izpolnile. (Bauer ni povedal, kje je vzrok! Opomba poročevalca.) Neuspeli generalni štrajki na Angleškem je opogumil kapitaliste. Angleški rudarski štrajki ustvarja v rudarski in težki industriji na Angleškem krizo in brezposelnost, na kontinentu pa mimoidočno visoko konjunkturo. (Bauer ni povedal, da je ta pojav mogoč samo zato, ker nemški sindikalisti sabotirajo podporo za angleške rudarje in propuščajo transporte premo-ga v Anglijo.)

Posledica svetovne vojne je ta, da se je težišče kapitalističnega gospodarstva pomaknilo iz Evrope v Ameriko. Industrializacija agrarnih dežel, nacionalne revolucije na Vzhodu, zaščitne carine, pretrgane veze in nove meje ter brezposelnost slabi evropski kapitalizem. Poleg tega pojave ruskega bojševizma in italijan. fašizma s svojimi sistemi, ki privlačijo in odbijajo, pomenijo nove sile v Evropi. Možnost, da zavzame na Angleškem delavski razred oblast, se je silno približala. Evropa je sicer še kapitalistična, toda kapitalistična samovlada in moč slabi, a moč delavskega razreda raste. V taki Evropi moramo voditi v Avstriji naš boj za proletarsko oblast. Temeljna misel programa je, da je zavzetje politične oblasti naloga sedanje generacije delavskega razreda. Zavzetje politične oblasti je prvi predpogoj boja za gospodarsko moč, za osvojitve produkcijskih sredstev.

Bojšiče našega razrednega boja je Avstrija. Razven Dunaja in nekaj industrijskih krajev pa je Avstrija poljedelska država. Zato ni mogoča proletarska vlada, ako nismo v stanju, zavzeti močne pozicije izven velikih mest in industrijskih krajev v mirnih alpskih dolinah in majhnih mestih. Mi lahko osvojimo politično oblast v deželi samo tedaj, ako celi delavski razred obrazuje eno vojsko v tem boju. Delavski razred pa niso samo industrijski delavci, temveč tudi poljedelci in duševni delavci. Ker je avstrijska republika demokratična s splošno pravico glasovanja o vseh najvažnejših zadevah, je razumljivo, da se razredni boj vrši za pridobitev večine ljudstva. Bori se za to večino na eni strani buržoazija — na drugi strani proletarijat. Borijo pa se pravzaprav za pridobitev srednjih slojev, ki se kolebajo. Srednje sloje moramo pridobiti kot svoje zaveznike v boju proti kapitalizmu. Danes imamo v Avstriji samo dve stranki: buržoazno, ki jo vodi velekapital, in socialno demokratično, ki jo vodi organizirani proletarijat. Mi moramo voditi boj za interese delavskega razreda kakor tudi za interese poljedelcev in malih kmetov proti interesom veleposestnikov.

(Dalje prihodnjaj.)

Končna zmaga proti Jakopiču. Po kristanovskem hinavstvu in po krivičnem poročanju meščanskega tiska (posebno »Jutra« in »Slovenca«) je javnost mislila, da smo res tako go-ljufiva stranka, kakor nas je naslikala Pokrajinska zadruga knjigovezov v svoji tiskani okrožnici že pred več kot enim letom dni in ki jo je 2. kojni »Socialist« nedolžno objavil 2. oktobra 1925. Svoje nedolžnosti so se socialpatriotski generali tako zavedali, da so dali nositi odgovornost za »Socialista« v njegovih zadnjih izdih-ljajih nevednemu mlademu fantu, najmlajšemu nastavljenecu »nepolitične« Strokovne komisije Berdajsu. Namesto, da bi tožili tega, smo tožili Jakopiča, ki je predsednik Pokr. zadruge knjigovezov. Toda pri ljubljanskem deželnem sodišču nismo našli razumevanja, trikrat smo se morali pritožiti na višjo inštanco. Nad leto dni je to trajalo, a v četrtek 4. nov. je Stol sedmorice razsodil končno tako, da se dež. sodišče v Ljubljani ne bo moglo več motiti. Razsodba se glasi, da je Jakopič kriv in da ga ljublj. dež. sodišče mora kaznovati. Težka je pot, dolga je in tudi draga, vendar pa se

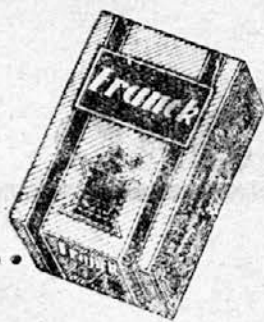

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Pravim Franckom Vas zamore stalno zadovoljavati. K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

kapitalistično sorodstvo ne bo moglo več dolgo držati svoje nemoralne papore, češ, da s poštenostjo ni mogoče zmagati. Tudi komunisti ne bodo mogli več dolgo govoriti, da je poštena pot predolga. Zdaj pa še posebno ne, odkar proletarijat na celi črti vidi, da jih je njih »hitra« pot pripeljala nazaj v socialpatriotsko Strokovno komisijo.

Tudi zdaj, ko že imamo lastno tiskarno, ne bomo še mogli povečati »Napreja«, ker veljajo še vedno avstrijski zakoni, čeprav nasprotujejo ustavi. Vendar pa bo tudi »Naprej« pridobil, od prihodnje številke bo namreč prinašal več splošnega gradiva, ker bomo vse organizacijske zadeve pisali v »Socialdemokratu«; tega bomo namreč smeli tiskati, ker ga bodo prejemale samo člani. Upamo pa, da dolgo to ne bo trajalo, in da bomo kmalu dobili koncesijo, potem se bo tudi »Naprej« tiskal v lastni tiskarni.

Prosto karto za vožnjo po železnici je končno dobilo tudi uredništvo »Napreja« — po 4 letih boja. Poštena pot je dolga, končno pa vendarle privede do cilja. Listi, ki so dobili prosto karto takoj in z lahkoto, so se pa vlegli k večnemu počitku...

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz 30. okt. 1926	Din 11.411,10
Jakob Dolničar, Brezovica	Din 4.—
Pavla Kisovčeva, Ljubljana	Din 3.—
Pivci in pevci v Brezalkoholni restavraciji	Din 15.—
Anton Faganel, Rakek	Din 1.—
Uboga para med nameščenici OÜZD v Ljubljani	Din 116,50
J. K., Zagreb	Din 5.—
Angela Starijeva, Krško (pošiljka)	Din 20.—
Kons. društvo v Črni I. (popust od prodaje »Napreja«)	Din 15.—
Josip Domanjko, Sv. Lovrene na Poh. (10%)	Din 6.—

Skupaj Din 11.596,60

Znesek Din 102.—, ki je bil zadnjič objavljen kot zbirka JSDS na Jesenicah so zložili: ss. Andrej Prešeren Din 7.—, Jernej Bregant Din 4.—, J. Ambrožič Din 2.—, Ignac Kralj Din 5.—, Anton Thaler Din 5.—, Aleš Jagoja Din 10.—, Florjan Stanovnik Din 10.—, F. Bregant Din 3,50, J. Stražišar Din 4.—, J. Kogoj Din 1,50; skupaj Din 52.—, ne pa 102.—. 50.— Din smo tudi odpisali od skupne vsote.

r Atentat na Mussolinija je izvršil 15-letni Anteo Zamboni iz Bologne. Po poročilih posnemamo, da je Mussoliniju rešila tokrat življenje medalja sv. Mavricija, ki jo je nosil na prsih in katero je krogla le okrhala. Trdi se pa, da nosi Mussolini železen oklep in najbrž je le ta odbil kroglo. 15-letnega dečka je fašistična tolpa linčala. Širijo se govorice, da je bil ta 15-letni deček nedolžen, pravi atentator pa da je izginil med množico. S samimi atentati se ljudstvo ne bo otrslo Mussolini.

nijev. Treba je vzgoje k razredni zavesti — kajti le ta more postaviti na mesto diktature demokracijo in ustvariti boljši družabni red.

Linčanje imenuje Mussolinijev brat »kazen ljudske pravičnosti«. Kar takoj brez sodbe mučiti in zaklati človeka, to ni še nikdar nikjer veljalo za pravično, ampak so še povsod priporočali, naj se v razburjenosti in v prvi jezi nihče ne da zapeljati k prenačlenim dejanjem. Fašističnim diktatorjem je ostala prihranjena slava, da so prvi (upajmo, da tudi zadnji) imeli korajžjo imenovati linčanje za pravično.

Nadaljna brezposelnost na vidiku? Na zadnjem kongresu Delavskih zbornic v Belgradu je trdil glavni referent dr. Živko Topalović, da je v naši državi še vedno 200.000 industrijskih delavcev odveč. Čisto v centralističnem duhu belgrajske čaršije, ki jej je industrija na slovenskih tleh trn v peti. Slovenski industrijski delavci imajo potemtakem pričakovati, da se bo nanje streljalo tudi od strani, ki bi jih morala braniti. Če se Topalovičevo prorokovanje uresniči, naj Delavske zbornice kar zaprosijo za koncesijo za izseljeniško agencijo. Da so zanjo kvalificirane, so že pokazale.

Udarec v zrak. Izjavljam, da nimam k članku pod tem naslovom v zadnji številki »Napreja« ničesar pripomniti. Prepričan sem, da članka »Socialpatrioti, OÜZD in delavstvo« v »Delavski politiki« ni napisal Čobal, temveč je nekdo zlorabil njegovo ime, nekdo, ki mi je dne 30. aprila 1925 o priliki mojega odhoda iz Ljubljane v Zagreb pel pri Topolavcu na Martinovih cesti visoko pesem svojega priznanja. A jaz poznam možakarja že od nekdanj, sem ga poznal takrat in ga poznam tudi danes. — To menda zadostuje. — Zagreb, 4. nov. 1926. — J. K.

Vrhnika. Ustanovni občni zbor KDZ se bo vršil v nedeljo, dne 7. novembra ob pol 9. dop. v gostilni »pri Jurci« na Vrhniki. Takoj nato se bo vršil redni članski sestanek, na katerem se bo razpravljalo o dnevnem redu seje občinskega odbora dne 7. novembra ob 2. uri popoldne v občinski pisarni. Dnevni red občinske seje je sledeči: 1. Poročilo županovo. 2. Prošnja oskrbništa trga Vrhnike za najetje posojila v znesku 19.000 Din. 3. Prošnja oskrbništev lastnikov občinske hiše za najetje posojila v znesku 20 tisoč dinarjev. 4. Prošnja lovskega kluba na Vrhniki za podaljšanje zakupnine lova za nadaljnjih 5 let. 5. Prošnja tesarjev Andreja Drobtina iz

Št. Jošta in Antona Petriča iz Draše za dovolitev izvrševanja obrta v vrhniški občini. 6. Domovinske zadeve. 7. Ubožne zadeve. 8. Župan predloži proračun za leto 1927 v svrhu ustanovitve istega. 9. Slučajnosti. Vsi člani se pozivajo k polnoštevilni udeležbi dopoldanske sestanka, kakor tudi popoldanske seje občinskega odbora kot poslušalci. Občinske seje so javne. — Kraj. pol. org. JSDS in KDZ na Vrhniki.

s Trbovlje. Članom krajevne organizacije JSDS in KDZ v Trbovljah naznanjam: Ker se članskega sestanka dne 24. oktobra ni udeležilo zadostno število članov odbora mi je bilo naročeno, da naj ponovni sestanek z vabili skličem za dne 7. novembra t. l. Med tem so pa nastale nepredvidene zapreke in mi je nemogoče sklicati za ta dan članski sestanek. Slicujem pa za ta dan (7. novembra ob 16. uri) odborovo sejo v svrhu nadaljevanja dnevnega reda iz seje 31. septembra t. l. Prosim vse odbornike naj se seje sigurno udeležijo. — Franc Rinaldo, t. č. podpredsednik.

Občinske volitve na Angleškem. 1. novembra so se vršile vsakoletne občinske volitve za 1 tretjino mandatov na Angleškem izvzemesi London. Socialna demokracija izobličena v stranki Dela (Labour party) je postavila 788, konservativna (vladajoča) stranka 585, liberalna 299 in neodvisne 294

kandidatov. — Po dosedanjih poročilih je Labour party dobila 185 novih mandatov, a izgubila samo 35 starih. Vse druge stranke so zgubile mandate v korist stranki Dela. Konservativci so dozdej izgubili že 68 mest, liberalci 48, neodvisne 25. To je odgovor angleškega delavstva na vladno podporo rudarskim podjetjem v rudarskem štrajku. »Daily Herald« pravi: Valovi se dvigajo, ki bodo odplovili pri prihodnjih parlamentarnih volitvah konservativce.

5. XI. 1926. — 2400.

Bolniki na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja, ki je že mnoge rešila. Ta način se uporablja poleg običajnih življenjskih navad in pospeši zdravljenje. Potenje po noči in kašelj preneha, telesna teža raste in polagana zapletost ustavi bolezen.

Resni možje

zdravniške znanosti potrjujejo prednost metode in se je zelo radi poslužujejo. — Čim prej začnete z mojim načinom hranjenja, tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Ker bo moj založnik v celoti samo

10000 izvodov gratis

razposlal, pišite takoj, da boste tudi Vi v krogu srečnih prejemnikov.

Naslov: Avgust Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstraße 5, Abt. 868.

Najboljši šivalni stroj in kolo

je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za domačo obrt in industrijo v vschopremah.

Istočam pletilni stroj DUBIED

Ponk v vezanju brezplačen - Večletna garancija - Delavnica za popravila - Nizke cene, tudi na obroke

JOSIP PETELINC LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Naročniki! Organizirajte se, da bo Socialdemokrat bolj razširjen!

Najceneje

nakupiš razno zimsko blago, kakor barhenti, flanelca, volnene jopice — vestje itd. pri

Šentpeterskem bazarju

Kette Murnova cesta šte. 8.

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

prporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji cen.

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Proti

reumatizmu, gihtu, išijasu,

trganju in boleznih v bokih

Vam nudim izorno delujoče, dobro preizkušeno sredstvo. Obširno brošuro in poskusni vzorec pošljem vsakemu

brezplačno in brez stroškov,

kdor mi pošlje potom dopisnice točen naslov.

V tej brošuri se opisuje odlično domače zdravljenje z izvrstnim preparatom, ki pri uporabi ne obtežuje želodca in ni neugodnega okusa.

Deluje tako, da zaustavlja novo stvarjanje sečne kisline ter pospešuje izločevanje iste. Zdravniki in profesorji priporočajo sredstvo, bolnice in sanatoriji ga z uspehom uporabljajo.

Mnogo tisoč zahvalnic in priznanic dobivamo iz vseh delov sveta.

August Märzke Berlin — Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5, Abt. 818

Izšla je

BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna ladaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozorjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes vsaki Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 dinarjev. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA NASLEDNIKIH tiskarna in litografični zavod Ljubljana, Breg št. 12.

Trgovci! Obrtniki! Oglašajte v »Napreju«!

Kako si vzdržava dama

svojo mladostno svežost?

Zelja vsake dame je, si ohraniti svojo mladostno svežost do starosti. To dosega Američanka in Francozinja s kulturo telesa in s prikladnim oblačenjem, posebno pa z obutvijo.

Ona je spoznala, da je dobro negovana noga temeljni pogoj za dobrobit.

Na ulici - v zimi - usnjati čevlji, doma, v uradu ali pri delu čevlji iz blaga - to je njeno gesto.

Dame, nosite doma ali pri svojem poslu čevlje iz žameta ali lastinga. Čevlji iz tkanine zrači nogo, jo vzdržuje suho in toplo, je gibek in udoben, preprečuje utrujenost, olajšuje delo.

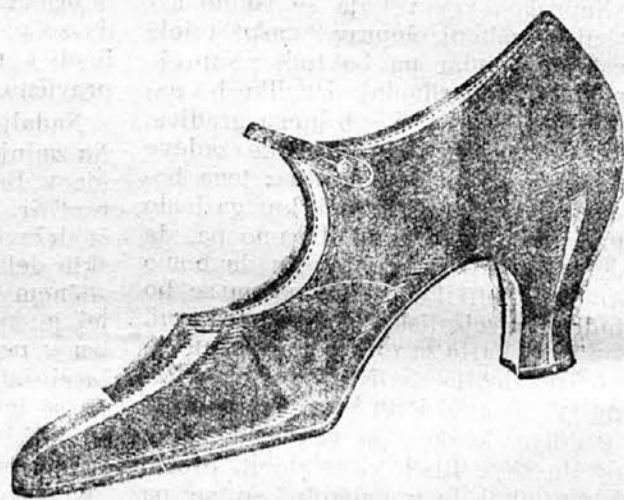
Priporočamo naš model:

1445 iz la žameta

4345 iz la lastinga

Din 99[°].

Din 99[°].

Američanka

Na vsestransko željo letos zopet

reklamna prodaja!

Za mali denar se oblečete od glave do nog samo z garantirano dobrim blegom. — Ta bajna cena za tako množino dobrega blaga traja zopet samo 14 dni!

Vse to samo Din 785[°]—

Za moške:

- 1 elegantna moška suknena moderno izdelana obleka ali za 1 zimsko moško suknjo finega, čisto volnega double sukna,
- 1 cefirasta ali flanelasta srajca iz dobrega perilnega blaga,
- 2 zraven pripadajoča ovrtnika,
- 1 krasno svilnato kravato ali samoveznico,
- 1 par spodnjih hlač iz parhanta ali finega belega platna,
- 1 par finih VOIKA nogavic in 1 par finih VOIKA čevljev.

Za ženske ista cena! Din 785[°]—

- za 1 fini velour-plašč najboljšega velurja ali elegantno izdelan plašč, kakor si ga sami izberete,
- 1 obleko najboljšega čisto volnenega modernega sukna,
- 1 par finih VOIKA nogavic, 1 par finih VOIKA čevljev in 6 komadov finih žepnih robcev.

Vsak si lahko po volji obleko ali blago sam izbere. Prijatelji, ali more kdo še kaj ugodnejšega nuditi? Ne, to Vam nudi skozi 14 dni zopet samo

Tekstilbazar v Ljubljani

Krekov trg 10. — Prodaja se v pritličju in v prvem nadstropju. — Pošiljamo tudi po pošti, naročite cenik!

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljše pri trdkri

I. N. Šošarič

MARIBOR' Aleksandrova cesta šte. 13.

Vsi k „AMERIKANCU“ v Celje

odeje (koutre) od	Din 140 [°] — naprej
štofaste moške obleke od	Din 400 [°] — naprej
štofaste fantovske obleke od	Din 100 [°] — naprej
cajgaste moške obleke od	Din 150 [°] — naprej
cajgaste fantovske obleke od	Din 80 [°] — naprej
cajgaste hlače od	Din 45 [°] — naprej
moške kape, štofaste od	Din 30 [°] — naprej
drukatno od	Din 9 [°] 50 naprej
belop l.	Din 10 [°] — naprej

Ostanki po lastni ceni.

V zalogi velikanska izbira štofov, cajgov, svilenih robcev, predpasnikov, srajc, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic.

Ako res hočete štediti in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farni cerkvi.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogovice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilce, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce

edino le pri trdkri

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene!
Na veliko in malo!

POZOR!

Zopet znižane cene!

Josip Šlibar

POZOR!

Zopet znižane cene!

Ljubljana, Stari trg 21, — poleg Zalaznika

Kontenina rujava Din 7 [°] -, 10 [°] -, 12 [°] -	Angleški sifoni Din 12 [°] -, 15 [°] -, 19 [°] -
Kontenine za ruhe Din 27 [°] -, 29 [°] -, 34 [°] -	Robci, tucat Din 48 [°] -, 70 [°] -, 90 [°] -

Angle'ki poplém za bluze in srajce Din 36 [°] -, 40 [°] -, 45 [°] -	Različno blago za ženske obleke Din 9 [°] -, 16 [°] -, 32 [°] -
--	--

Čisto volneno blago za ženske široko 110—130 cm Din 40 [°] -, 70 [°] -, 120 [°] -	Prima moški štofi, lodni, kangarni in drugi Din 90 [°] -, 200 [°] -, 300 [°] -
--	---

Vsako sredo in soboto prodaja ostankov.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.